

DRIEMAANDELIJKS MAGAZINE - 11 - MAART 2024

FECAMO

Magazine van de Belgische Tegel- en Mozaïekwereld

PROCARRO

FECAMO

PROCARRO
QUALITY - Kwaliteit

Uitgave van de
Belgische Tegel-
en Mozaïek
Federatie

Kunstlaan 20
1000 Brussel
Afgiftekantoor
BrusselX
Post P927188

MEMBER OF

Embuild

OMNICOL

WWW.OMNICOL.EU

- ✓ VOOR VLOERTEGELS
- ✓ GEBRUIKSKLAAR
- ✓ GEEN PRIMER
- ✓ GEEN STOF
- ✓ GESCHIKT VOOR NATTE RUIMTES

TP4 ALL

DE STOFVRIJE ALLESKUNNER

✓ KIES VOOR TIJD- EN KOSTENEFFICIËNT WERKEN

INHOUD

- 03** Inhoud
- 05** Woord van de Voorzitter:
Onze kennis ... en passie
doorgeven aan de jongere generaties!
- 06** Davy Deschepper: Winnaar van de
wedstrijd "Beste Tegelzetter 2023"
- 08** Stonefix bv | Stone+
interview Jan Herbots
- 12** Juridisch:
Terugvordering van bedrijfsvoorheffing
- 14** Infinity Pools, de betegelde
zwembadoplossing
- 16** Fecamo Academy
- 17** Een ecologisch verantwoord partner-
schap voor een constructieve toekomst
- 18** Een gipsbepleistering betegelen:
neem de nodige maatregelen!
- 22** Maak optimaal gebruik van de
voordelen van tegels

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Belgische Tegel- en Mozaïek Federatie
(FECAMO)

Kunstlaan 20, 1000 Brussel
Tel. : 02 545 57 70
BTW : BE 409.355.044
www.fecamo.com - www.pro-carro.be

VERSCHEIJNINGSFREQUENTIE/OPLAGE
4x per jaar / 800 exemplaren (FR+NL)

REDACTIE
Patrice Dresse
Thijs Eeckhaut
Fabian Miesse
Perrine Verhoyen
Kevin Gouyette
Mewen Binamé
Thomas Robette
Bart Deros
Fien De Fauw
Laura Vanhoutte

IN SAMENWERKING MET :
Redactie en vertaling
Redactie bureau Palindroom

Lay-out
Ramdesign

GECONE

e-power

PROFESSIONAL BATTERY-POWERED SUCTION CUP FOR TILERS

3 INTERCHANGEABLE SEALING RINGS FOR POLISHED OR TEXTURED AND 3D SURFACES

ELECTRONIC DISPLAY

TWO BATTERIES INCLUDED

WOORD VAN DE VOORZITTER

**Onze kennis ...
en passie doorgeven
aan de jongere generaties!**

Geacht lid,

Voor mij staat 2024 in het teken van opleiding via de Fecamo Academy, dat is mijn engagement. Fecamo organiseert een reeks opleidingen en informatiesessies over onze beroepen voor professionelen, scholen, werkzoekenden en mensen die van loopbaan veranderen. We praten niet alleen over theorie, we brengen de technische problemen waarmee onze ondernemers regelmatig geconfronteerd worden en die hen een echte meerwaarde kunnen bieden, in de praktijk. Ik nodig Buildwise en Constructiv uit om ons te vergezellen op deze reis.

05

Woord van de Voorzitter

Onze partners, onze aannemers en onze leden worden betrokken bij dit menselijke avontuur, dat ik dynamisch en interactief wil laten verlopen. Onze Roadshow zal ook een gelegenheid zijn om u in uw regio te ontmoeten. Fecamo wil naar u toe komen: naar u luisteren en nota nemen van al uw opmerkingen en kritiek zodat we die kunnen omzetten in actiepunten voor dit jaar. Ik zal ervoor zorgen dat de leden van de Raad van Bestuur van Fecamo zoveel mogelijk deze evenementen bijwonen en hiervan op de hoogte zijn.

Met collegiale groeten,

Gino Vanhaverbeke
Voorzitter FECAMO

Davy Deschepper: Winnaar van de wedstrijd “Beste Tegelzetter 2023” categorie XXL-formaat

Als winnaar van de wedstrijd “Beste Tegelzetter 2023”, georganiseerd door Fecamo, hadden we het voorrecht om Davy Deschepper, manager van Vloerwerken Deschepper BV, te ontmoeten.

Allereerst willen we u nogmaals feliciteren met het winnen van de wedstrijd “Beste tegelzetter 2023” in de categorie “XXL-formaat”. Kunt u ons iets vertellen over het project waarvoor u zich hebt ingeschreven?

Het gaat over een badkamerrenovatie waar we wand-als vloertegels in XXL-formaat marmerimitatie hebben geplaatst. De klant vond de tegels in de toonzaal van Tegels Depaepe, en vroeg of ik deze wilde plaatsen in hun badkamer. Op het verdiep werd

een nieuwe chape geplaatst en de vloertegels (120 × 120) werden dubbel verlijmd op een dunne ontkoppelingsmat. De wandtegels (120 × 240) van de inloopdouche werden ook dubbel verlijmd op een kerdi-doek. Alles werd opgevoegd met een antraciet voeg en silicone van Ardex.

Wat betekent deze prijs voor u?

Deze prijs is een leuke erkenning voor ons en naar onze klanten toe, en wil toch wel zeggen dat wij niet zo slecht bezig zijn. Ook doordat mijn beide ouders in de houtbewerking zaten en mijn vader meubelmaker was. Soms grapte hij dat het in de bouw soms niet op een paar centimeter stak wat toch wel een bewijs is dat het met tegelwerk en vooral grootformaattegels enige finesse vraagt.

Wat is de kracht van Vloerwerken Deschepper BV?

Door het rechtstreeks en persoonlijk contact met de klant en doordat ik al een tijdje bezig ben in de stiel krijgen we veel werk via mond-tot-mond reclame. Samen met mijn collega/ onderaannemer Dominique waar ik nu al bijna 7 jaar kan op rekenen kunnen we veel grotere projecten aan en verloopt alles vlotter. We doen zowel binnen als buitenwerk.

Wat zou u zeggen tegen jongeren die aarzelen om in de tegelzetbranche te gaan?

Ook al is het soms een zware stiel die enige volharding vraagt, iets dat je zelf kan maken en waarvan de klanten tevreden zijn kan toch voor veel voldoening zorgen. Doordat er veel variatie en nieuwigheden in terug te vinden zijn kan je zeer creatief zijn en is het zeker geen saai beroep.

Zijn er voldoende opleidingen om tegelzetter te worden?

Zo nee, welke suggesties zou u geven om deze opleiding populairder te maken? Ikzelf heb mijn opleiding vooral geleerd tijdens mijn stage en op mijn

werk. Pas in mijn 7de specialisatiejaar bouw kwamen de afwerkingstechnieken aan bod. Ik heb mijn stiel vooral geleerd aan oudere en ervaren vloerders die de tijd en het geduld vonden om het door te geven aan de jongere generatie, waarvoor ik hen nog altijd heel dankbaar ben.

Het is goed dat er nu en dan een opleiding of workshop gegeven wordt voor vloerders door tegelzaken om met de nieuwste technieken en materialen te kunnen werken.

Misschien kan men via scholen jongeren aantrekken en duidelijk maken dat handenarbeid niet minderwaardig is maar terug hip kan zijn. ■■■

Stonefix bv | Stone+

Van 2016 tot en met 2023, de eerste 7 jaar.

Eerst binnen Stone+, waar de focus lag op alles wat kon bijdragen tot de bescherming, renovatie, reiniging en onderhoud van al uw stenen, van marmer tot keramiek, van natuursteen tot baksteen, van beton tot ....

Doelbewust werd gekozen om op twee fronten te werken.

Eenzijds de uitbouw van services en applicaties. Anderzijds de uitbouw van distributie van specifieke producten die toegevoegde waarden konden en kunnen zijn in de bouwsector.

Van alle producten die Stone+ verkoopt, kennen wij zowel de a-kant, maar ook de b-kant. Dus als u als klant een "probleem" heeft tijdens uitvoering, kan Stone+ zeker uitleg geven wat er niet goed gaat, omdat zij dit meestal al zelf eens hebben meegemaakt.

In 2017 kwam Stone+ in contact met producten voor het vastzetten van losliggende tegels en zijn zij gestart met de import ervan vanuit Nederland. Door de jaren heen zijn diverse specifieke niche markten aangeboden en uitgebouwd. Al deze activiteiten zijn momenteel ondergebracht in twee werkmaatschappijen Stone+ bv en Stonefix bv.

In 2016 begon Pieter-Jan Herbots als jonge ondernemer aan de uitbouw van een gespecialiseerde dienstverlening naar de bouwsector. Samen met zijn vader Jan Herbots, Handelsingenieur, kon hij al een zeer mooi traject afleggen. Met al zijn ervaring helpt, ondersteunt en begeleidt hij zijn zoon naar de verdere toekomst.

Waar staan we heden en wat hebben wij aan te bieden binnen Stone+ en Stonefix?

De leuze binnen Stone+ is dat wij meestal starten waar de andere stoppen.

Meestal als reeds een aantal collega's gebeld zijn om specifieke problemen op te lossen, komt men finaal terecht bij Stone+.

Stone+ verdeelt een aantal producten, waaronder de producten van Faber Surface Care, Mondo, Solidgrip, Solidlux, Sia Abresives, en eigen producten onder het label Stone+.

Stone+ is de specialist in de steensector en zorgt voor de plus in de bescherming, renovatie, reiniging en onderhoud van al uw stenen.

Aantal projecten van de voorbije 7 jaar:

- renovatie van oude grafzerk op kerkhof van Laken
- chloorbestendig maken van onyx natuursteen zodat deze in zwembad kan geplaatst worden
- uniek concept om roest uit natuursteen te verwijderen
- afdeling stonerepair, herstellen van beschadigingen in tegels en natuursteen

Stone+ is een officieel exclusief erkende applicator van Stonefix.

Stonefix zorgt voor de uitvoering van het vastzetten van losliggende en holklinkende tegels.

Sinds 2017 reeds meer dan 22000 m² (situatie 01/01/2024) vloeren vastgezet..

Al snel bleek dat deze kleine niche een belangrijk niche is met enorm veel toegevoegde waarde aan de tegelzetter, tegelhandelaar, projectontwikkelaar, aannemer, enz.

Waar Stone+ in 2017 deze producten afnam vanuit Nederland en eerst onder de naam Carrofix in de markt heeft gezet, heeft zij sinds 2 à 3 jaar dit ondergebracht onder Stonefix bv

Stonefix bv heeft verder samen met fabrikant en partners de injectiehars tot een ongekend niveau gebracht. Wij mogen stellen dat er momenteel in de industrie géén enkele hars is die beter en effectiever kan werken.

Waarschijnlijk is Stonefix bv ook de meest ervaren applicator ter wereld omtrent het vastzetten van losliggende en holklinkende tegels..

Welke specifieke eigenschappen heeft de injectielijm 2k van Stonefix:

- zeer liquide
- enorm lage viscositeit
- flexibel
- enorme lijmkracht, minimaal 3 keer zo sterk als de allerbeste tegelijm in de tegelindustrie
- kan zelfs in licht vochtige omgeving toegepast worden

- het kan toegepast worden tot in gaatjes van 1 mm
- de injectielijm 2k loopt door de aller kleinste gaatjes

Kortom het product doet effectief wat het moet doen. Effectief vastzetten van losliggende en holklinkende tegels.

Na 7 jaar uitbouw, applicatie en optimalisatie heeft Stonefix beslist om uit te breiden. Enerzijds in België via een netwerk van erkende applicatoren en een netwerk van verdelers.

Tegelijk ook de uitbouw internationaal momenteel hebben we reeds een distributeur in Denemarken en Zweden. Laatste onderhandelingen en afwerking zijn ook bezig voor distributie in Nederland.

Gesprekken met een distributeur voor Frankrijk zijn opgestart en de wil om 1ste kwartaal 2024 dit af te ronden, zijn gemaakt.

Via Nederland zou mogelijkheid bestaan voor distributie Polen, Estland, Letland, ...

Contact : stoneplus.be - stonefix.eu

Samen bouwen aan een **DUURZAME** toekomst

NU KUN JIJ ER OOK VOOR KIEZEN OM TE LEVEN ZONDER IMPACT* OP DE KLIMAATVERANDERING

Kies bij het plaatsen van keramische tegels voor lijmen en voegmiddelen waarvan de resterende CO₂-uitstoot volledig wordt gecompenseerd door hernieuwbare energie en herbebossingsprojecten. Een juiste keuze voor nieuwe constructies en steeds duurzamere herwaarderingsprojecten door zich te richten op het welzijn van het milieu, de planeet en de toekomstige generaties. **ZERO impact op het klimaat, de volledige kwaliteit van Mapei.**

EVERYTHING'S OK
WITH MAPEI

meer info op mapei.be

Terugvordering van bedrijfsvoorheffing: Ondernemers, hou uw geld in eigen handen!

Een voordelig fiscaal mechanisme

Sinds 2018 biedt de regelgeving aannemers de mogelijkheid om gebruik te maken van een vrijstelling van de betaling van bedrijfsvoorheffing voor vastgoedwerken die in teamverband worden uitgevoerd.

Dit belastingvoordeel betekent dat aannemers niet het volledige bedrag van de roerende voorheffing, berekend op het loon van hun werknemers, aan de fiscus moeten betalen, zonder dat er iets verandert aan het nettoloon van hun werknemers.

Voorwaarden voor de toekenning van de vrijstelling

Deze vrijstelling wordt maandelijks berekend en bedraagt 18% van het loon van de werknemers, ploegenpremie inbegrepen, van wie de activiteit voldoet aan de toekenningsvoorwaarden. Om voor dit voordeel in aanmerking te komen, moet de aannemer aantonen dat de werknemers voor wie hij de aanvraag indient, voor ten minste 1/3 van hun totale beroepsactiviteit en in overeenstemming met het arbeidsregime waaraan ze onderworpen zijn :

- momenteel op de werf of werven werken;
- deel uitmaken van één of meerdere ploegen;
- voeren bouwwerkzaamheden uit;
- een belastbaar bruto uurloon van ten minste € 16,67 ontvangen

Werknemers die op de bouwplaats(en) werken

Het begrip bouwplaats moet strikt worden geïnterpreteerd. Het is geen werkplaats of magazijn. De aannemer moet dus de verplichting tot aangifte van werken naleven, indien dit van toepassing is op de werf, zonder te vergeten om ook de aanwezigheid van arbeiders, onderaannemers en onafhankelijke onderaannemers op de werf mee te delen via een registratiedienst zoals Checkin@work.

Werknemers die deel uitmaken van een of meer teams

Een team wordt gedefinieerd als minimaal 2 personen die identieke of complementaire taken uitvoeren wat betreft inhoud of omvang. Een team kan bestaan uit twee werknemers of een werknemer en een bedrijfsleider. Merk op dat alternerende leerlingen en studenten niet tot een team worden gerekend.

In het geval van één ploeg moeten de werknemers actief zijn op dezelfde locatie. In het geval van meerdere ploegen is het niet vereist dat ze na elkaar aan het werk zijn, hoewel een onderbreking van de activiteit altijd mogelijk is. Omgekeerd kunnen de verschillende ploegen waarin de werknemers zijn verdeeld tegelijkertijd op de locatie aan het werk zijn.

Werknemers die bouwwerkzaamheden uitvoeren

Alle werken in onroerende staat worden in zeer ruime zin bedoeld: de bouw, de verbouwing, de afwerking, de inrichting, de herstelling, het onderhoud, de schoonmaak en de afbraak van een onroerend goed van nature of van een gedeelte ervan, alsook elke handeling die de levering van roerende goederen en de plaatsing ervan in een onroerend goed inhoudt op zulke wijze dat het roerend goed onroerend van aard wordt (zie art. 20, § 2 van het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992 houdende maatregelen tot verzekering van de betaling van de btw).

Het gaat dus uiteraard om onroerende werken in de bouwsector (CP 124), maar ook in de schoonmaaksector (CP 121), de landbouwsector (CP 144), de metaalbouwsector (CP 111), de houtverwerkende sector (CP 126) en de elektriciteitssector (CP 149.01).

Werknemers met een belastbaar bruto uurloon van ten minste 16,67 euro.

Dit is het bedrag dat geldt voor 2024, jaarlijks geïndexeerd, exclusief bonussen (behalve de ploegentoeslag).

Het belastingvoordeel in detail

Zoals hierboven vermeld, bedraagt de vrijstelling van betaling sinds 2020 18% van de totale belastbare bezoldiging van alle betrokken werknemers, tot het bedrag van de beschikbare roerende voorheffing. In 2018 be-

droeg deze vrijstelling slechts 3%, tegenover 6% in 2019, dus nu is het moment om te profiteren!

Belastbaar loon omvat lonen, salarissen, ploegpremies en voordelen van welke aard dan ook.

Andere bonussen dan ploegentoeslagen, eindejaarspremies, onbetaalde vergoedingen, opzegvergoedingen, vervangingsinkomsten en vergoedingen die door de werknemer zijn verdiend, maar aan zijn begunstigen zijn betaald of toegekend, vallen hier echter niet onder.

Als de bedrijfsvoorheffing van een betrokken werknemer niet volstaat om het voordeel uit te putten, kan het resterende deel worden overgedragen naar de bedrijfsvoorheffing die nog beschikbaar is na de toepassing van het voordeel op een (of meer) andere werknemer(s) die aan de voorwaarden voldoet (voldoen).

Tot slot kan deze vrijstelling van de roerende voorheffing gecombineerd worden met andere mechanismen voor vrijstelling van de roerende voorheffing, met uitzondering van deze voorzien voor nacht- en/of ploegenarbeid.

Dus waar wacht u nog op om je voordeel te claimen? Hou uw geld in uw zakken!

Als u meer informatie wenst over dit onderwerp, aarzel dan niet om ons te contacteren via

- thijs.eeckhaut@faba.be en/of
- thomas.robette@faba.be en/of
- info@faba.be.

Infinity Pools, de betegelde zwembadoplossing

We hadden de gelegenheid om Benoit Malou, Manager van Infinity Pools, te ontmoeten..

Het betegelde zwembad: sterker, duurzamer en zoveel mooier!

De afgelopen jaren is de kwaliteit van keramische tegels en mozaïeken steeds verder verbeterd dankzij de productietechnieken. Daarom zijn ze nu de ideale oplossing om een zwembad duurzamer en bestendiger te bekleden. De esthetische mogelijkheden zijn verbluffend en de kleuren van het water zijn natuurlijk, levendig en glinsterend. Tegels zijn veel beter bestand tegen de behandeling van zwembadwater dan de synthetische materialen die worden gebruikt in liners en polyesterharsen.

Geen betegeling zonder uiterst betrouwbare constructie!

Om een betegeld zwembad te bouwen, heb je een waterdichte constructie nodig die niet barst! Ofwel wordt het zwembad volgens de regels van het vak in één keer gegoten, bodem en wanden tegelijkertijd, ofwel wordt het gebouwd met behulp van traditionele bekisting. In dit geval moeten hoeken en zwakke punten verstevigd worden met wapeningsmatten en speciale elastische waterdichtingsproducten zoals Mapenet / Mapelastix van Mapei om elk risico op infiltratie te voorkomen. Het spreekt voor zich dat de constructie van de ondergrond niet aan het toeval mag worden overgelaten en moet worden toevertrouwd aan ervaren vakmensen.

Tegeltechnieken / Zwembadtechnieken

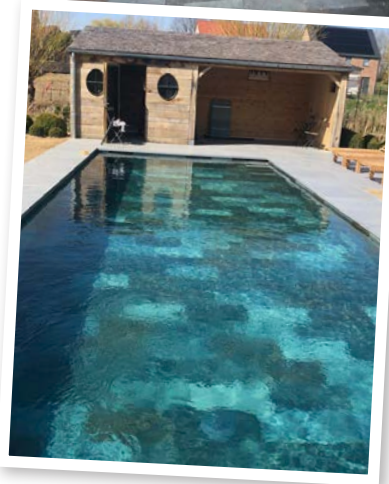
In zwembaden draagt betegeling bij tot de waterdichtheid, maar dit is niet de belangrijkste rol. Beton, ook

al is het waterafstotend, is niet voldoende waterdicht om weerstand op lange termijn te garanderen. Een waterdichte coating of waterdichte onderlaag is essentieel. Vervolgens moet je heel zorgvuldig te werk gaan bij het leggen van de tegels: dubbele verlijming, door de fabrikant voor zwembaden gecertificeerde lijmen en nauwgezet naleven van de technische specificaties. Als ze goed onder de knie zijn, verdienen epoxyverbindingen de voorkeur, maar er bestaan ook traditionele fabrikantverbindingen die perfect bestand zijn tegen zwembadwater en lang meegaan.

Creativiteit, afwerking, esthetiek

Mozaïeken en glasemaille staan bekend om hun rijke, traditionele effecten. Soms dragen ze bij tot een vintage design. Decorateurs maken ook van de gelegenheid gebruik om te spelen met iriserende effecten en gekleurde voegen om verbluffende contrasten te bereiken. Maar het is duidelijk dat moderne porcellanato tegels zwembaden een veel modernere en prestigieuzere afwerking geven dan verf, rompen of bekledingen.

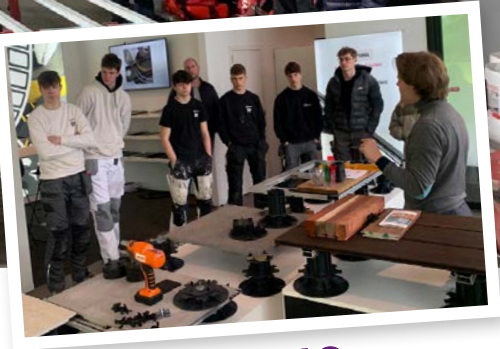

Nieuwe trends

In België zijn architecten, eigenaars en zelfs ontwerpers van zwembaden onvoldoende op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van betegelde zwembaden. Velen hebben nog steeds visioenen van die oude blauwe mozaïek zwembaden uit de jaren zestig, gebarsten, moeilijk te renoveren en waarvan de vorm en afmetingen niet meer voldoen aan de moderne eisen. Maar als je een mooi zwembad wilt, is er geen wedstrijd: het wordt een betegeld zwembad. De trend komt uit zuidelijke landen. Het komt hier in een snel tempo naar toe. ■■■

Fecamo Academy

16

Fecamo Academy

In 2024 organiseert Fecamo Academy een reeks opleidingen en infosessies voor professionals en scholen.

Tijdens deze opleidingen komen verschillende thema's aanbod. We praten niet alleen over theorie, we brengen de technische problemen waarmee onze ondernemers regelmatig geconfronteerd worden en die hen een echte meerwaarde kunnen bieden, in de praktijk.

Fecamo wil graag naar hun leden luisteren om te weten te komen op welke vlakken we nog meer onze leden kunnen ondersteunen. Zo kunnen we uw opmerkingen en bekommernissen omzetten naar actiepunten.

Fecamo Academy organiseerde al een eerste succesvolle opleiding over snijtechnieken in Desselgem met aansluitend een bezoek aan fabriek Solidor in Wevelgem. 9 deelnemers kwamen deze interessante op-

FECAMO
ACADEMY
TOGETHER STRONG IN TILING

leiding meevolgen die gegeven werd in het Belgian Montolit trainingscenter door Björn Vangeersdaele van Tilexpert. Zoals op de foto's te zien was het een leerrijke dag!

Hou onze mails en sociale media in de gaten want binnenkort organiseren we meer opleidingen bij jou in de buurt!

Ecologisch verantwoord partnerschap voor een constructieve toekomst

In het kader van zijn engagement voor de kringlooeconomie en beroepsopleiding kondigt Gobert Matériaux met trots zijn samenwerking met de Belgische Tegel- en Mozaïekfederatie aan. Dit vernieuwende initiatief heeft als doel overtollige, beschadigde of verouderde bouwmaterialen een tweede leven te geven.

Gobert Matériaux is zich bewust van zijn impact op het milieu en wil afval vermijden door recyclage te promoten. Deze aanpak ligt in de lijn van de onderliggende filosofie van het bedrijf, dat respect voor het milieu vanaf het begin centraal heeft gesteld.

FECAMO is enthousiast over deze gulle donatie en zet zich in om er goed gebruik van te maken. De materialen zullen worden gedistribueerd naar verschillende scholen en opleidingscentra, zodat leerlingen de

kans krijgen om direct in het veld te leren en te trainen.

Deze samenwerking is vooral belangrijk in een tijd waarin de bouwsector te kampen heeft met een aanzienlijk tekort aan arbeidskrachten. Door jongeren de kans te geven om kennis te maken met bouwmaterialen en -technieken, helpt deze partnerschap actief om deze vaardigheidskloof te dichten.

Samen laten Gobert Matériaux en FECAMO zien dat een ondersteunende, ecologische verantwoorde aanpak zowel de economie als het milieu ten goede kan komen. Hun samenwerking is een perfect voorbeeld van hoe de privésector en professionele organisaties samen kunnen werken aan een duurzamere en veelbelovende toekomst. ■ ■ ■

Een gipsbepleistering betegelen: neem de nodige maatregelen!

J. Van den Bossche, ing., senior hoofdadviseur,
afdeling 'Technisch advies en consultancy', Buildwise

In keukens, sanitaire ruimtes en badkamers wordt er vaak voor geopteerd om de wanden te betegelen. Hierbij is het aangeraden om de ondergrond te bepleisteren met een cementgebonden mortel, omwille van de goede cohesie en vochtbestendigheid ervan. Het komt echter regelmatig voor dat de tegelzetter een gipsgebonden ondergrond moet betegelen. In dat geval moeten de nodige maatregelen genomen worden.

Beperkte cohesie in vochtige omstandigheden

In Buildwise-artikel 1995/03.23 en TV 227 werd er al gewezen op de geringere cohesie van gipsbepleisteringen, vooral wanneer deze nog niet volledig droog zijn. Bij het aanbrengen van een 'zware' afwerking, zoals een dikkere betegeling, zal er een grotere kans bestaan op het loskomen van de tegels, met breuk tussen de lijm en de gipsbepleistering of in de gipsbepleistering zelf tot gevolg.

Wanneer een gipsgebonden ondergrond betegeld wordt, is het dan ook zeer belangrijk dat de bepleistering volledig droog is op het moment van het betegelen. Dat is echter niet altijd evident door de alsmaar kortere bouwtermijnen die nagestreefd worden.

Het is dus belangrijk om het vochtgehalte van de gipsbepleistering te meten alvorens de tegels aan te brengen, bijvoorbeeld met een capaciteits vochtmeter. Als er twijfel is of de gipsbepleistering voldoende droog

A: Aanbrengen van een vloeibaar afdichtingsproduct met een rol.

is, kan het massavochtgehalte ervan gemeten worden met de carbidefles. Dit mag niet groter zijn dan 1 %. Verder moet de bepleistering ook na het betegelen droog blijven om de cohesie ervan niet in het gedrang te brengen.

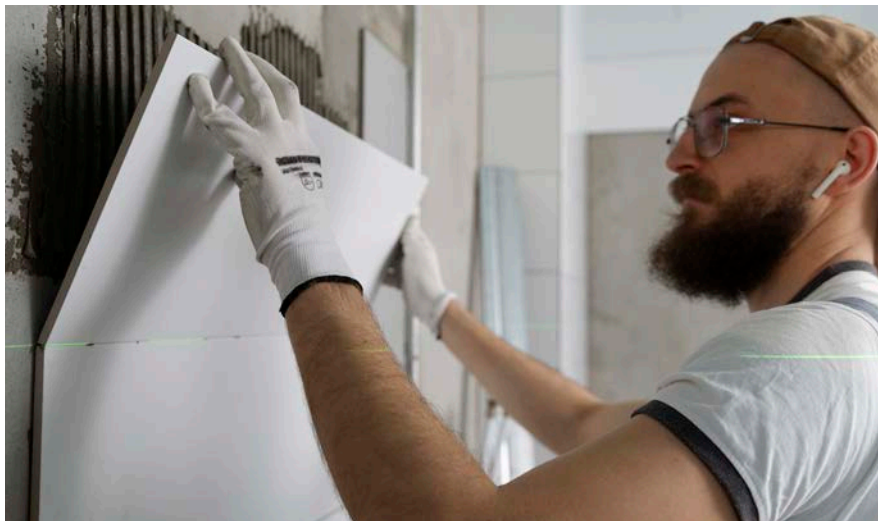
Bij betegelingen in ruimten met een hogere relatieve luchtvochtigheid moet de bepleistering een grotere waterafstotendheid hebben. In dat geval genieten bepleisteringen met waterwerende toeslagstoffen de voorkeur. Er bestaan echter geen concrete normen waarin bepaald wordt wanneer een gipsbepleistering als 'waterafstotend' beschouwd kan worden.

Wanneer de wanden besproeid worden met water (bv. in douches), is een waterafstotende bepleistering onvoldoende en is het nodig om eerst een specifiek dichtingssysteem, bijvoorbeeld in de vorm van waterwerende doeken of een vloeibaar membraan (zie af-

beelding 1), aan te brengen op de bepleistering (zie ook TV's 227 en 284). Vervolgens kan de betegeling hier rechtstreeks op aangebracht worden.

Onverenigbaarheid met cement

Bij het aanbrengen van tegels met een cementgebonden lijm op een vochtige gipsgebonden ondergrond kan de reactie tussen het gips en het cement aanleiding geven tot de vorming van expansieve zouten (Candlotzout/ettringiet). Deze zouten kunnen er dan voor zorgen dat de tegels weggeduwd worden van de wanden. Hetzelfde geldt voor de verlijming van dichtingsdoeken op een vochtige gipsbepleistering met een cementgebonden lijm. Ook om deze reden is het dus belangrijk om het vochtgehalte van de gipsbepleistering goed te controleren en pas met de tegelwerken aan te vangen wanneer de bepleistering droog is.

Om rechtstreeks contact tussen het gips en de cementgebonden lijm te vermijden, schrijven fabrikanten van cementgebonden lijmen soms voor om eerst een specifieke primer aan te brengen op de gipsbepleistering.

Tot slot willen we er ook op wijzen dat het oppervlak van de te betegelen gipsbepleistering niet te glad mag zijn. Wanneer de oppervlakteruwheid van de ondergrond groter is, bekomt men immers een betere hechting van de lijm.

Alternatieve oplossingen

Tegels kunnen ook op een gipsbepleistering gelijmd worden met behulp van gebruiksklare pastategelijmen die geen aanmaakwater behoeven. Het gebruik van dit lijmtypen neemt echter niet weg dat de bepleistering droog moet zijn bij de plaatsing van de tegels en dat er een waterdichte bescherming voorzien moet worden wanneer de oppervlakken blootgesteld worden aan spatwater. De droging ervan kan echter wel iets langer

duren. De afmetingen van de tegels worden dan best beperkt om voldoende voegen te hebben waarlangs de droging plaatsvindt. Hiervoor raadpleegt men best de richtlijnen van de lijmfabrikant.

Naast bepleisteringen als ondergrond voor muurbetegelingen, kan men ook opteren voor het gebruik van bouwplaten (zie ook Buildwise-artikel 2010/02.11). Deze bestaan uit isolerend schuim, bekleed met versterkingslagen die ook de waterdichtheid kunnen garanderen en een goede hechting van de tegels toelaten.

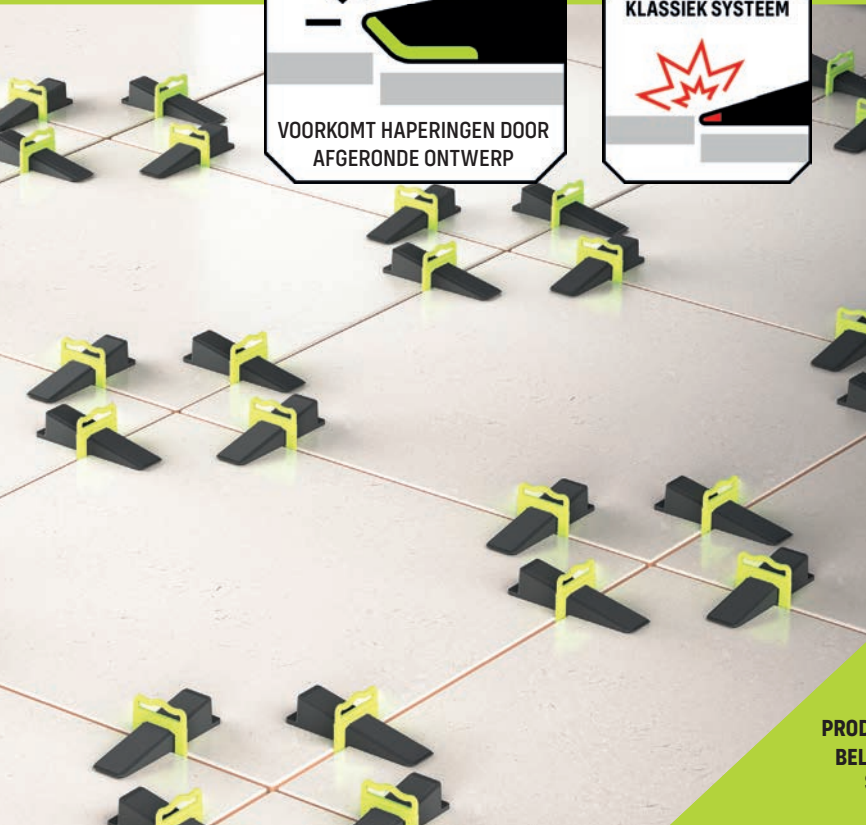
Zeker bij toepassingen waarbij de betegeling besproeid kan worden met water, is het belangrijk dat de opgegeven producten en plaatsingsrichtlijnen van de fabrikant van dergelijke platen nauwgezet toegepast en opgevolgd worden, bijvoorbeeld om de waterdichtheid aan de naden en aansluitingen met deze platen te kunnen waarborgen (zie ook Buildwise-artikel 2017/02.09).

NIEUW

CRIX®

TILE LEVELLING SYSTEM VOOR EEN SNELLE INSTALLATIE

PRODUCED IN
BELGIUM BY
SOLIDOR

solidor.be/CRIX

Maak optimaal gebruik van de voordelen van tegels

Vormgeving van leefruimtes met keramische tegels en intelligente systemen

Tegels als vloer- en wandbekleding bieden tal van voordelen: Dankzij hun slijt- en onderhoudsvriendelijke eigenschappen gaan ze in elk type (woon)ruimte lang mee. Keramische tegels zijn gemakkelijk schoon te maken en zijn bestand tegen vocht, vuil, slijtage en beschadigingen.

Wie kiest voor tegels, kiest dus voor een bouw materiaal dat lang meegaat en zeer duurzaam is. En omdat keramiek een zeer goede warmtegeleider is, zijn tegels perfect te combineren met een oppervlakteverwarming op de vloer of aan de wand.

Vormgeving met systemen

Een ander groot voordeel van tegels is de grote variatie aan designs, kleuren en texturen, waardoor elke kamer helemaal naar wens kan worden vormgegeven. Of de voorkeur nou gaat naar zwart-wit, natuurlijke tinten of naar beton- of houtoptiek: praktisch elke designwens kan met tegels gerealiseerd worden.

En dat geldt ook voor de systeemoplossingen van Schlüter-Systems. Ze beschermen de tegels aan de wand en op de vloer en houden deze langdurig mooi en schadevrij. Daarmee leveren ze een belangrijke bijdrage aan de duurzaamheid van het materiaal. Afsluitprofielen zoals Schlüter-SCHIENE voor de vloer of Schlüter-JOLLY

voor wandhoeken beschermen uitwendige hoeken van tegels tegen de inwerking van mechanische krachten en zorgen tegelijk voor fraaie accenten.

Met de lichtprofielen Schlüter-LIPROTEC kunnen buitenranden van tegels worden voorzien van mooie, functionele verlichting. De profielen zijn perfect voor het aanbrengen van individuele verlichtingsaccenten, bijvoorbeeld op trapranden, plinten of spiegels. Ook verlichte wandnissen met tegelbekleding kunnen in een handomdraai gecreëerd worden. In combinatie met een elegante inlooptouche en bijpassende afdichtingsoplossingen kunnen met de systeemproducten van Schlüter droombadkamers worden gerealiseerd die niets aan comfort en stijl te wensen overlaten.

Efficiënte warmte met tegels

Dankzij hun uitstekende warmtegeleiding en opslagcapaciteit zorgen tegels in combinatie met efficiënte vloer- en wandverwarmingssystemen voor een snel reagerende, milieuvriendelijke oppervlakteverwarming met een aangename, behaaglijke warmte.

Schlüter-BEKOTEC-THERM is een watervoerende vloerverwarming die dankzij de zeer lage opbouw en innovatieve verwarmingstechniek voldoende heeft aan lage aanvoertemperaturen. Dit verlaagt de verwarmingskosten aanzienlijk en maakt het systeem bijzonder aantrekkelijk voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Bovendien scoort de vloerverwarming in vergelijking met conventionele systemen met een tot 6 weken kortere bouwtijd. BEKOTEC-THERM is dankzij diverse opbouwvarianten een toekomstbestendige verwarmingsooplossing voor zowel nieuwbouw als renovatie.

De ideale aanvulling, of in energiezuinige woningen zelfs een alternatieve oplossing, is de elektrische vloer- en wandverwarming Schlüter-DITRA-HEAT-E, die dankzij de minimale opbouwhoogte specifieke oppervlakken snel en doelgericht verwarmt. Tegelijk dient het systeem, op basis van de beproefde DITRA-technologie, als betrouwbare ontkoppeling en afdichting in combinatie met keramische tegels en natuursteen.

Ga voor alle informatie over de systeemoplossingen van Schlüter naar de website schlueter-systems.nl.

Tegelbekledingen zijn ...

- ...warm!
- ...exclusief!
- ...stil!
- ...onverslijtbaar!
- ...hygiënisch!
- ...comfortabel!
- ...vuurvast!
- ...voordelig!
- ...gemakkelijk in onderhoud!
- ...& hebben een lange levensduur!

Schlüter®-Systems

voor een mooi (t)huis met tegels!

Een duurzaam vloerverwarmingssysteem voor behaaglijke warmte, een elegante inloopdouche met een perfect afgedichte lijnafvoer, sfeervolle lichtelementen of praktische en stijlvolle planchetten: Schlüter-Systems biedt intelligente systeemoplossingen. Voor een mooi (t)huis met tegels!

